

მდგრადი და მაღალხარისხიანი ტურიზმის ხელშეწყობა საქართველოსა და ევროკავშირის ძვეყნებს შორის

ნინო კეკელიძე
სტუ დოქტორანტი

რეზიუმე

განხილულია მდგრადი ტურიზმის ხელშეწყობისა და ევროკავშირის ქვეყნებსა და საქართველოს შორის მაღალგადახდისუნარიანი ტურისტული ნაკადების ზრდის აქტუალური საკითხები, რაც საქართველოს ტურიზმის დარგის ერთ-ერთი სტრატეგიული ამოცანაა. სტატიაში მიმდინარე ანალიზი მოიცავს ტურიზმის დარგის მიმდინარე ვითარების, არსებული მიღწევებისა და გამოწვევების მიმოხილვას, მაღალი სეგმენტის ტურიზმის განვითარების პრობლემატიკის მიზეზების კვლევას და ავითარებს რეკომენდაციებს მდგრადი და ხარისხზე ორიენტირებული ტურიზმის განვითარების მხრივ, რომ თავიდან იქნეს აცილებული საფრთხეები გარემოს დაცვისა და ადგილობრივი თემის ინტერესებისადმი, რაც გამოწვეულია მასობრივი ტურიზმით. განხორციელებული ანალიზის ფარგლებში მოცემულია მდგრადი და მაღალ ხარისხზე ორიენტირებული ტურიზმის ხელშეწყობის ფაქტორები და პირობები ევროკავშირის წევრ ქვეყნებსა და საქართველოს შორის.

საკვანძო სიტყვები: მდგრადი ტურიზმი, მაღალხარისხიანი ტურიზმი, საქართველოსა და ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებს შორის ტურიზმი, გამოწვევები ტურიზმში, ტურისტთა საშუალო დანახარჯები, საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგია.

ძირითადი ტექსტი

მდგრადი ტურიზმის ხელშეწყობა და ევროკავშირის ქვეყნებიდან მაღალგადახდისუნარიანი ტურისტული ნაკადების ზრდა საქართველოს ტურიზმის სტრატეგიის ერთ-ერთი ამოცანაა. საქართველოში ევროკავშირის ქვეყნებიდან საერთაშორისო მიმო-

სვლა იზრდება ქვეყნის შესახებ მეტი საერთაშორისო ცნობადობის, პირდაპირი ავიახაზების დანიშვნის, საქართველოს, როგორც ახალი ტურისტული დანიშნულების ადგილის მიმზიდველობის პირობებში. ამის მიუხედავად, საქართველოში ტურისტის მიერ განხორციელებული დანახარჯების მონაცემები მიუთითებს მასზე, რომ ჯერ კიდევ ნაბიჯებია წინ გადასადგმელი მაღალი სემენტის ტურისტული ნაკადების მოსაზიდად და მდგრადი ტურიზმის დასაგეგმად, რომ თავიდან იქნეს აცილებული საფრთხეები გარემოს დაცვისა და ადგილობრივი თემის ინტერესებისადმი, რაც გამოწვეულია მასობრივი ტურიზმით.

ცხრილი 1: საქართველოში ტურისტის მიერ განხორციელებული საშუალო დანახარჯების მონაცემები (2018წ.)

ქვეყანა	აზერბაიჯანი	თურქეთი	რუსეთი	სომხეთი	ცენტრ. და აღმ. ევროპა	სხვა: ევროპა	სხვა ქვეყნები
საშუალო ხარჯი ვიზიტზე	385 ლარი	923 ლარი	1326 ლარი	540 ლარი	1888 ლარი	2337 ლარი	2357 ლარი

წყარო: საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია¹

მდგრადი ტურიზმის ხელშეწყობისათვის მნიშვნელოვანია ტურიზმის პოლიტიკაში და პრაქტიკაში გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლება. საჭიროა გაიზარდოს ტურიზმის ინდუსტრიაში ჩართული კომპანიების და ფიზიკური პირების, ტურისტებისა და სახელმწიფო სტრუქტურების გარემოს დაცვისა და ადგილობრივი მოსახლეობის საჭიროებებისადმი პასუხისმგებლიანი დამოკიდებულება. ეს ვერ იქნება უზრუნვე-

1 საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია, საერთაშორისო ვიზიტორების კვლევის ანგარიში, 2018, <https://gnta.ge/wp-content/uploads/2019/08/prezentacia-2018.pdf>

ლყოფილი მასობრივი ტურიზმის ფარგლებში, როდესაც ხდება რესურსების არამდგრადი მოხმარება და დაბალი ფასების პირობებში გარემოს დაცვის უგულველყოფა. შესაბამისად, ტურიზმის მდგრადობის უზრუნველსაყოფად, მნიშვნელოვანია მაღალი სეგმენტის ტურიზმის გაზრდა, ტურისტების მიერ მეტი დანახარჯების განხორციელება და ტურისტული ვიზიტების ხანგრძლივობის გაზრდა, რომლიდანაც მიღებული საგადასახადო შემოსავალი ისევ მდგრად განვითარებას შეიძლება მოხმარდეს. მაღალგადახდისუნარიანი ბაზრებიდან ტურისტული ნაკადების გაზრდა საქართველოს ტურიზმის სტრატეგია 2025-შიც არის განხილული, როგორც ერთ-ერთი ამოცანა. ევროკავშირის ქვეყნები მსგავს შემომავალი ტურიზმის წყაროდ განიხილება. იმისათვის, რომ გაიზარდოს ტურისტული ვიზიტები ამ ქვეყნებიდან, საჭიროა სხვადასხვა ნაბიჯის გადადგმა. მაღალხარისხიანი ტურიზმის ხელშესაწყობად ტურისტული ბაზრის შესწავლისათვის, უპირველეს ყოვლისა, საჭიროა ამ ბაზრის სეგმენტირება ტურისტების მოთხოვნების შესაბამისად. როდესაც განისაზღვრება სხვადასხვა სეგმენტის ტურისტების პროფილი და საჭიროებები, შესაძლებელი ხდება განხორციელდეს მიზნობრივი მარკეტინგული პროგრამები კონკრეტულ ტურისტულ სეგმენტზე. მეორე მხრივ, კი შესაძლებელი ხდება განისაზღვროს თუ რა ტიპის რეფორმები და სიახლეებია შემოსატანი ტურიზმის სფეროში, რომ გაიზარდოს მაღალი სეგმენტის ტურიზმის წილი. მაღალი სეგმენტის ტურისტებისათვის მნიშვნელოვანია უსაფრთხოება, მაღალი დონის ტურისტული ინფრასტრუქტურა, გარემოს დაცვის მაღალი დონე, კომფორტი, განსაკუთრებული შთაბეჭდილებები.

აღსანიშნავია, რომ მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ტურიზმის ეროვნული სტრატეგიით ევროკავშირის ქვეყნებიდან მაღალგადახდისუნარიანი ტურისტების მოზიდვა ერთ-ერთი ამოცანაა,¹ ტურისტებისათვის საინტერესო ინფორმაცია

1 საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია, საქართველოს ტურიზმის სტრატეგია 2025, 2015, თბილისი, <https://gnta.ge/wp-content/uploads/2015/01/საქართველოს-ტურიზმის-სტრატეგია.pdf>

და საიტები არ არის საკმარისად ევროპულ ენებზე წარმოდგენილი. სასურველია იყოს ტურისტული დანიშნულების ადგილების და სხვა ტიპის სასარგებლო ინფორმაცია ინგლისური ენის გარდა იმ ევროკავშირის ქვეყნების ოფიციალურ ენაზე, რომლიდანაც საქართველოში მნიშვნელოვანი ტურისტული ნაკადია. მაგალითად, შეიძლება ინფორმაცია მოიპოვებოდეს გერმანულ, ფრანგულ, პოლონურ, ესპანურ და სხვა ევროპულ ენებზეც.

მაღალი სეგმენტის ტურიზმისათვის მნიშვნელოვანია დანიშნულების ადგილის უსაფრთხოება. აღნიშნული ფაქტორი კიდევ უფრო ნათელია, როდესაც განვიხილავთ თუ საით არის მიმართული მაღალგადახდისუნარიანი ტურიზმი - ევროკავშირის ქვეყნებში (ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოების რეზიდენტების განხორციელებული ტურისტული ვიზიტების 84,3% ევროკავშირის წევრ ქვეყნებზე მოდის),¹ სადაც ადამიანის უფლებები მაღალ დონეზეა დაცული, ისევე როგორც სურსათის უსაფრთხოება, მომხმარებლის უფლებები, მგზავრთა უფლებები ტრანსპორტირების დროს, უზრუნველყოფილია მაღალი სტანდარტების ტურისტული ინფრასტრუქტურა. ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოების რეზიდენტების მიერ სხვა ევროკავშირის წევრ ქვეყანაში ტურისტული ვიზიტის საშუალო ხანგრძლივობა ევროსტატის მონაცემებით, შვიდ ღამეს შეადგენს.² ევროკავშირის ფარგლებში ყველაზე პოპულარული ტურისტული ვიზიტებისათვის სამხრეთ ევროპა და ხმელთაშუა ზღვისპირეთის დესტინაციებია.³ ევროკავშირის ქვეყნებში ტურისტული მოგზაურობის დაგეგმვის დროს დიდი ყურადღება ეთმობა საიტებს უსაფრთხო მოგზაურობის შესახებ, რომლე-

1 Eurostat, Tourism trips of Europeans, Tourism in the EU, 2017, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_trips_of_Europeans

2 Eurostat, Average duration of inbound trips by residents from other EU-28 countries, 2017 (Nights), https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=tour_dem_ttw&lang=en

3 United Nations World Tourism Organisation (UNWTO), UNWTO Tourism Highlights, 2018 Edition, p.4, <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876>

ბსაც ამა თუ იმ ქვეყნის საგარეო საქმეთა სამინისტრო უწევს ადმინისტრირებას. მსგავს საიტზე განთავსებულ ინფორმაციას გავლენა აქვს ევროპელი ტურისტების მოგზაურობის დაგეგმვაზე. საქართველოს, როგორც ტურისტული დანიშნულების ადგილის პოპულარიზაციის დროს, საჭიროა მსგავსი საიტების ანალიზი და პოზიტიური ინფორმაციის მიწოდება, რომ მაღალი სეგმენტის ტურიზმი გაიზარდოს ჩვენი ქვეყნის მიმართულებით. უსაფრთხოებაზე საუბრისას, მნიშვნელოვანია აღინიშნოს ტელევიზიისა და ბეჭდური მედიის როლი. ქართული მედია გაჯერებულია ნეგატიური ტენდენციების გაშუქებით, რომელსაც ერთის მხრივ მოაქვს დიდი რეიტინგი, თუმცა მეორეს მხრივ, უარყოფითად აისახება ტურისტის თვალით დანახულ საქართველოზე. საქართველოში ჩამოსვლისას ტურისტების უმრავლესობა უპირველეს ყოვლისა, ეცნობა ქვეყანაში აქტუალურ მოვლენებს და ტენდენციებს, მაშინ როდესაც დღევანდელ ცივილიზებულ სამყაროში ქართული, ისევე როგორც, მსოფლიო მედია მარტივადაა ხელმისაწვდომი სოციალური ქსელის დახმარებით, რაც მიუთითებს იმ ფაქტზე, რომ ტურისტებისთვისაც მარტივადვე ხდება გასაგები ქვეყანაში არსებული კრიზისების, გეოპოლიტიკური, სოციალური თუ სხვა სახის პრობლემები. მაგალითად შეგვიძლია მოვიყვანოთ 2018 წლის ზამთრის სეზონი, რომელიც ადგილობრივ თუ საერთაშორისო მედიაში ცნობილი იყო მწვავე ვირუსული ფონით, ისევე როგორც 2019 წლის ივნისის თვეში რუსეთ-საქართველოს შორის გეოპოლიტიკური დაძაბულობა, რის გამოც ქვეყანაში თვეების განმავლობაში გრძელდებოდა დემონსტრაციები, მიტინგები და დაძაბულობა დედაქალაქის მთავარ გამზირზე. აღნიშნული მაგალიტები მედიის ყველაზე აქტუალური და ტენდენციური ნაწილია, რომელიც ნეგატიურად აისახება ტურისტთა უსაფრთხოების განცდასა და მოლოდინებზე, რომელიც ხელს უშლის მაღალმხარჯველანი ტურისტების რაოდენობის გაზრდას.

საშუალო და საშუალოზე მაღალი ტიპის განთავსების საშუალებების ზრდაც მნიშვნელოვანია საშუალო კლასის ტურიზმის ზრდისათვის. მიმდინარე ეტაპზე არ არის დანერგილი სასტუმ-

როების კლასიფიცირების მეთოდები და ხდება ნებაყოფილობითი კლასიფიკაცია გავარსკვლავიანების კუთხით. ამ დარგში ვარსკვლავების მინიჭების პროცედურის არსებობა უზრუნველყოფს მგზავრების სასტუმრო მომსახურებისადმი უფრო ნდობის ხარისხის გაზრდას და მგზავრის მოლოდინის უკეთესად გათვალისწინებას, რაც გაზრდის ტურისტული მომსახურების ხარისხს. მეორე მხრივ, ეს ხელს შეუწყობს მოკლევადიან ტურიზმს, როგორცაა ევროკავშირის ქვეყნებიდან შაბათ-კვირის გასატარებელი მცირეგადიანი ვიზიტები. ტურისტების ნდობის მოპოვება (ფიდელიზაცია), მათთვის უნიკალური შთაბეჭდილებების შექმნასა და საქართველოში დაბრუნების სურვილის წარმოქმნისათვის, მნიშვნელოვანია განეული ტურისტული მომსახურებების მრავალფეროვნების გაზრდა და ხარისხის გაუმჯობესება. შესაბამისად, ცენტრალური და ადგილობრივი ტურიზმის პოლიტიკის ფარგლებში უნდა მოხდეს ტურისტული ღონისძიებებისა და ფესტივალების, სერვისების სტანდარტებისა და ტურიზმის განათლების მხარდაჭერა.

დასკვნა

განხილულ იქნა რა ევროკავშირის ქვეყნებსა და საქართველოს შორის მდგრადი და მაღალ ხარისხზე ორიენტირებული ტურისტული ნაკადების ზრდის საკითხები, წარმოჩენილი ფაქტორები მიუთითებს, რომ მდგრადი ტურიზმის ხელშეწყობისათვის საჭიროა მიზანმიმართული ღონისძიებების განხორციელება ტურისტული ინფრასტრუქტურის, ტურისტული მომსახურების ტიპებისა და ხარისხის გაუმჯობესების, ტურიზმის განათლების განვითარების, ისევე როგორც საზოგადოებრივი უსაფრთხოების ზრდისა და ტურიზმის მარკეტინგის კუთხით.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია, საქართველოს ვიზიტორების კვლევის ანგარიში, 2018, <https://gnta.ge/wp-content/uploads/2019/08/prezentacia-2018.pdf>
2. საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია, საქართველოს ტურიზმის სტრატეგია 2025, 2015, თბილისი, <https://gnta.ge/wp-content/uploads/2015/01/საქართველოს-ტურიზმის-სტრატეგია.pdf>
3. Eurostat, Tourism trips of Europeans, Tourism in the EU, 2017, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_trips_of_Europeans
4. Eurostat, Average duration of inbound trips by residents from other EU-28 countries, 2017 (Nights), https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=tour_dem_ttw&lang=en
5. United Nations World Tourism Organisation (UNWTO), UNWTO Tourism Highlights, 2018 Edition, p.4, <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876>

REFERENCES:

1. <https://gnta.ge/wp-content/uploads/2019/08/prezentacia-2018.pdf>
2. <https://gnta.ge/wp-content/uploads/2015/01/საქართველოს-ტურიზმის-სტრატეგია.pdf>
3. Eurostat, Tourism trips of Europeans, Tourism in the EU, 2017, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_trips_of_Europeans
4. Eurostat, Average duration of inbound trips by residents from other EU-28 countries, 2017 (Nights), https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=tour_dem_ttw&lang=en
5. United Nations World Tourism Organisation (UNWTO), UNWTO Tourism Highlights, 2018 Edition, p.4, <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876>

PROMOTION OF SUSTAINABLE AND HIGH QUALITY TOURISM BETWEEN GEORGIA AND EU COUNTRIES

Nino Kekelidze,
PhD student of GTU

RESUME

This article analyses the current issues related to the promotion of sustainable tourism and increasing high-quality tourism flows between the EU Member States and Georgia, which is one of the strategic objectives of Georgia's tourism industry. The given analysis includes an overview of current developments, achievements, and challenges in the field of tourism in Georgia, delves into the underlying factors of high-segment tourism development and proposes recommendations for sustainable and quality-oriented tourism development to avoid threats to the environment and the local community caused by mass tourism. The provided analysis reflects on the factors and conditions for promoting sustainable and high-quality tourism between the EU Member States and Georgia.

Key Words: Sustainable Tourism, High Quality Tourism, Tourism between Georgia and the EU Member States, Challenges in Tourism, Average Tourist Expenditure, Georgian Tourism Development Strategy.